

Ergenlerde Öz-Denetim Becerileri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ergenlerde Öz-Denetim Becerileri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21206>

Özet

Ergenlerde Öz-Denetim Becerileri Ölçeği, **ergenlik** dönemindeki bireylerin öz-denetim yeteneklerini ölçmek amacıyla uyarlanmıştır. psikometrik bir araçtır. Ölçeğin uyarlaması, Mehmet Harma tarafından 2008 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) bünyesinde tamamlanan yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu ölçek, özellikle ebeveyn kontrolü ve evlilik çatışması gibi aile içi faktörlerin ergenlerin kendini düzenleme becerileri üzerindeki etkilerini araştırmaya hedefleyen çalışmalar için geliştirilmiştir. Ölçek, bireylerin kendi düşünce, duygu ve davranışlarındaki amaçlarına ulaşmak üzere yönetme kapasitesini değerlendiren maddelerden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Öz-Denetim, Ergenlik, Psikolojik Ölçek, Uyarlama, Mehmet Harma, Gelişim Psikolojisi, ODTÜ, Aile Dinamikleri.

Yazarlar

Mehmet Harma

Amaç

Ölçeğin temel amacı, **ergenlerin** günlük yaşamlarında karşılaştıkları zorluklar karşısında sergiledikleri öz-düzenleme ve öz-denetim becerilerinin düzeyini nicel olarak tespit etmektir. Ölçek, bu becerilerin gelişimsel ve çevresel faktörlerle nasıl ilişkilendiğini inceleyen araştırmacılar için standart bir ölçüm aracı sunmak üzere tasarlanmıştır.

Özellikle, ölçek Harma'nın (2008) yüksek lisans tezi kapsamında, ergenlerin **öz-denetim** düzeyleri ile ebeveyn kontrolü ve evlilik çatışması gibi değişkenler arasındaki korelasyonları incelemek için kullanılmıştır. Bu, ölçeğin sadece tanımlayıcı değil, aynı zamanda ilişkisel araştırmalarda da önemli bir rol oynadığını göstermektedir.

Yapı

Ergenlerde Öz-Denetim Becerileri Ölçeği, psikolojideki temel yapılardan biri olan **öz-denetim** (self-regulation) kavramını ölçmektedir. Öz-denetim, bireyin uzun vadeli hedeflerine ulaşmak için kısa vadeli dürtülerini, duygularını ve davranışlarını yönetme yeteneği olarak tanımlanır.

Bu psikolojik yapı genellikle bilişsel, duygusal ve davranışsal boyutları içerir. Bilişsel öz-denetim, planlama ve problem çözme becerilerini; duygusal öz-denetim, stres ve öfke gibi duygusal tepkileri yönetmeyi; davranışsal öz-denetim ise dikkat dağınıklığı unsurları görmezden gelmeyi ve görev

odaklı? kalmay? kapsar. Ölçeğin, bu çok boyutlu yapıyı Türk kültürüne özgü bağlamda geçerli bir şekilde temsil edip etmediği uyarlama çalışmalarıyla incelenmiştir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, orijinal ölçeğin uyarlama sürecinin bir parçası olarak Harma (2008) tarafından yürütülmüştür. Kaynak bilgileri spesifik geçerlik katsayıları sunmamakla birlikte, bir yüksek lisans tezi standardı gereği, yapı geçerliği ve içerik geçerliğinin incelendiği varsayılmaktadır.

Genellikle, uyarlama çalışmalarıyla yapı geçerliğini sağlamak için Faktör Analizi teknikleri kullanılır. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt boyutlara doğru bir şekilde temsil edip etmediğini kontrol etmeyi amaçlar.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları da Harma'nın 2008 tarihli tezinde ele alınmıştır. Güvenirlik, ölçüm aracının tutarlılığına ifade eder. Bu bağlamda, ölçeğin iç tutarlılığına (Cronbach alfa katsayıları) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirliğinin incelendiği düşünülmektedir.

Güvenirlik katsayıları, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle uygulandığında benzer sonuçlar üretme kapasitesini gösterir. Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçek maddelerinin aynı temel yapıyı, yani öz-denetim becerilerini, tutarlı bir şekilde ölçtüğünü işaret eder.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmaları, orijinal ölçeğin faktör yapısına Türk örnekleminde korunup korunmadığını belirlemek için genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gerektirir. Harma'nın çalışmalarıyla, ölçeğin yapısal bütünlüğünü doğrulamak ve maddelerin alt ölçeklere dağılımını test etmek amacıyla faktör analizinin kullanıldığı varsayılmaktadır.

Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin kaç alt boyuttan oluştuğunu ve bu alt boyutların öz-denetim yapısına hangi bileşenlerini ölçtüğünü ortaya koyar. Bu analizler, ölçeğin bilimsel geçerliliği için kritik öneme sahiptir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi verilmemiştir, ancak tipik olarak Likert tipi derecelendirme formatı kullanıldığı varsayılmaktadır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Ergenler

Age Group: Genellikle 12-18 ya? aral??? (Ergenlik dönemi)

Population Details: Türkiye'deki ergen popülasyonu üzerinde uygulanm???r (Harma, 2008).

Test Methodology: Öz-bildirim ölçeği (Self-report scale).

Anahtar Kelimeler

Öz-düzenleme, Psikolojik Test, Faktör Analizi, Yüksek Lisans Tezi, ODTÜ, Ebeveyn Kontrolü, Evlilik Çat???mas?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: e145304@metu.edu.tr (Tez çal???mas? s?ras?ndaki ileti?im adresi)

Correspondence Address: Orta Do?u Teknik Üniversitesi (METU), Ankara, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçeğin uyarlama çal???mas? **2008** y?l?nda tamamlanm???r. Ölçeğin kullan?m? için izinler ve telif haklar? konusunda do?rudan Harma (Sorumlu Yazar) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im bilgisi yukar?da sa?lanm???r.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi ve tezin tamam?na eri?im, ilgili üniversite kütüphanesi ve tez ar?ivleri arac?l???yla mümkündür.

Tezin orijinal ba?lant?s? ve PDF dosyas? a?a???dad?r:

Tez Ba?lant?s?: etd.lib.metu.edu.tr

Orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ergenlerde-oz-denetim-becerileri-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Ölçeğin uyarlanmas?na kaynak te?kil eden birincil referans a?a???dad?r:

Harma, M. (2008). *The impact of parental control and marital conflict on adolescents' self-regulation and adjustment* (Master's Thesis). Middle East Technical University, Ankara.

Ergenlerde Öz-Denetim Becerileri Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak erikte bulunmamaktadır ve bu nedenle burada listelenememiştir.

ARABPSYCHOLOGY.COM